

31996R1257

L 163/1

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

2.7.1996

**NARIADENIE RADY (ES) č. 1257/96
z 20. júna 1996
o humanitárnej pomoci**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 130w,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s postupmi, ktoré stanovuje článok 189c Zmluvy ⁽²⁾,

keďže ľudia v núdzi, obeť prírodných katastrof, vojen a bojových konfliktov alebo iných porovnateľných výnimočných okolností majú na miestach, kde sa ukáže, že vlastné orgány nie sú schopné poskytovať účinnú pomoc, právo na medzinárodnú humanitárnu pomoc;

keďže sa civilné operácie, ktoré majú chrániť obeť konfliktov alebo porovnateľných výnimočných okolností, riadia medzinárodným humanitárnym právom, mali by sa považovať za súčasť humanitárnej akcie;

keďže humanitárna pomoc zahŕňa nielen operácie zamerané na záchranu a zachovanie života v núdzových situáciách alebo bezprostredne po nich, ale aj kroky zamerané na podporu alebo získanie voľného prístupu k obetiam a voľný priebeh takej pomoci;

keďže humanitárna pomoc môže byť predpokladom pre rozvojové alebo rekonštrukčné práce, a preto musí byť poskytovaná po celý čas trvania krízy ako aj počas obdobia, ktoré po takejto kríze nasleduje; keďže v tomto kontexte môže zahŕňať aj prvky krátkodobej rehabilitácie zameranej na to, aby sa umožnil príchod pomoci, aby sa predišlo zhoršeniu dopadu krízy a začalo sa pomáhať tým, ktorí sú krízou postihnutí, aby znova nadobudli minimálnu úroveň samostatnosti;

keďže jestvuje predovšetkým potreba preventívnej akcie s cieľom zabezpečiť pripravenosť na prírodné katastrofy a následne na vytvorenie primeraného systému skorého varovania a zásahového systému;

keďže by teda mala byť zabezpečená a posilnená účinnosť a súdržnosť komunitárnych, národných a medzinárodných preventívnych a zásahových systémov vytvorených s cieľom uspokojiť potreby zapríčinené prírodnými katastrofami a katastrofami, ktoré zapríčinil človek, či porovnateľnými mimoriadnymi okolnosťami;

keďže humanitárna pomoc, ktorej jediným cieľom je zabrániť ľudskému utrpeniu alebo ho zmierniť, sa poskytuje obetiam, a to bez diskriminácie či už na základe rasy, príslušnosti k etnickej skupine, náboženstva, pohlavia, národnosti alebo politickej príslušnosti, a nesmie byť vedená politickými úvahami alebo takýmto úvahám podriadená;

keďže rozhodnutia týkajúce sa humanitárnej pomoci musia byť prijímané nestranne a výlučne podľa potrieb a záujmov obetí,

keďže úzka spolupráca medzi členskými štátmi a Komisiou tak na úrovni rozhodovania, ako aj priamo na mieste predstavuje základ pre efektívnu humanitárnu akciu spoločenstva;

keďže sa v rámci svojho príspevku k efektívnosti medzinárodnej humanitárnej pomoci spoločenstvo musí usilovať o spoluprácu a koordinovanie svojich akcií s akciami tretích krajín;

keďže pri uskutočňovaní rovnakých cieľov by mali byť stanovené kritériá na spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami, medzinárodnými agentúrami a organizáciami, ktoré sa špecializujú v oblasti humanitárnej pomoci;

keďže sa pri uskutočňovaní humanitárnej pomoci musí zachovávať, rešpektovať a podporovať nezávislosť a nestrannosť mimovládnych organizácií a iných humanitárnych inštitúcií;

keďže by sa v oblasti humanitárnej pomoci mala podporovať spolupráca medzi mimovládnyimi organizáciami v členských štátoch a v ostatných rozvinutých krajinách a ich partnerskými organizáciami v príslušných tretích krajinách;

⁽¹⁾ Ú. v. č. 180, 14.7.1995, s. 6.

⁽²⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 30. novembra 1995 (Ú. v. ES C 339, 18.12.1995, s. 60), spoločné stanovisko Rady z 29. januára 1996 (Ú. v. ES C 87, 25.3.1996, s. 46) a rozhodnutie Európskeho parlamentu z 21. mája 1996 (Ú. v. ES C 166, 10.6.1996).

keďže sama podstata humanitárnej pomoci si žiada vytvorenie účinných, pružných, transparentných a v prípade potreby aj rýchlych rozhodovacích postupov na financovanie humanitárnych operácií a projektov;

keďže by sa mali stanoviť postupy stanovujúce realizáciu a správu humanitárnej pomoci financovanej Európskym spoločenstvom z jeho všeobecného rozpočtu, pričom pomoc v núdzi podľa Štvrtého AKT-ES dohovoru z Lomé, podpísaného 15. decembra 1989, ktorý dopĺňa dohoda upravujúca tento dohovor podpísaný na Mauríciu 4. novembra 1995, podlieha postupom a úpravám stanovených týmto dohovorom,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

CIELE A VŠEOBECNÉ ZÁSADY HUMANITÁRNEJ POMOCI

Článok 1

Humanitárna pomoc spoločenstva pozostáva z pomoci, podpory a z ochranných operácií, ktoré majú na nediskriminačnom základe pomôcť ľuďom v tretích krajinách, najmä tým najzraniteľnejším spomedzi nich, a to predovšetkým ľuďom z rozvojových krajín, obetiam prírodných katastrof, kríz spôsobených človekom, akými sú napríklad vojny a bojové konflikty alebo výnimočné okolnosti porovnateľné s prírodnými katastrofami, alebo katastrofami, ktoré spôsobil človek. Tato pomoc by mala byť poskytovaná na čas potrebný na splnenie humanitárnych potrieb vyplývajúcich z týchto rozličných situácií.

Súčasťou takejto pomoci sú aj operácie, ktorých cieľom je príprava na riziká alebo predchádzanie katastrofám či porovnateľným výnimočným okolnostiam.

Článok 2

Hlavné ciele operácií humanitárnej pomoci uvedené v článku 1:

- a) záchrana a zachovanie života počas núdzových situácií a v období bezprostredne po nich, počas prírodných katastrof, ktoré majú za následok veľké straty na životoch, psychické alebo sociálne utrpenie alebo materiálne škody;
- b) poskytovanie nevyhnutnej pomoci a úľavy ľuďom postihnutým dlhotrvajúcimi krízami vznikajúcimi najmä pri vypuknutí bojových konfliktov alebo vojen, ktoré majú rovnaké následky ako tie, ktoré sú uvedené v pododseku a), a predovšetkým tam,

keď sa ukáže, že vlastná vláda nie je schopná pomôcť, alebo tam, kde nastane bezvládie;

- c) pomoc pri financovaní prepravy pomoci a pri úsilí, ktoré si kladie za cieľ zabezpečiť, aby táto pomoc bola prístupná pre tých, ktorým je určená, a to s použitím všetkých dostupných logistických prostriedkov a so zabezpečením ochrany humanitárnych tovarov a personálu s výnimkou tých operácií, ktoré majú vplyv na obranu;
- d) realizácia krátkodobých obnovovacích a rekonštrukčných prác najmä v oblasti infraštruktúry a zariadení, a to v úzkom napojení na miestne štruktúry a s ohľadom na umožnenie príchodu pomoci, ktorá má za cieľ zabrániť zhoršeniu následkov krízy a začať pomáhať postihnutým, aby opäť nadobudli minimálnu úroveň samostatnosti, berúc pri tom, ak je to možné, do úvahy ciele dlhodobého rozvoja;
- e) vyrovnáť sa s následkami pohybov obyvateľstva (utečencov, ľudí bez domova a navrátilcov) zapríčinených prírodnými katastrofami a katastrofami spôsobenými človekom a dodržiavať schémy, ktoré majú napomôcť repatriácii do krajiny pôvodu a presídľovaniu na miesta, kde platia podmienky aktuálnych medzinárodných dohôd;
- f) zabezpečiť pripravenosť na riziká, ktoré sú spôsobené prírodnými katastrofami alebo porovnateľnými výnimočnými okolnosťami, a používať vhodný rýchly zásahový systém skorého varovania;
- g) v súlade so súčasnými medzinárodnými dohodami podporovať civilné operácie na ochranu obetí bojov alebo porovnateľných núdzových situácií.

Článok 3

Pomoc spoločenstva uvedená v článku 1, 2 a 4 môže byť použitá na financovanie nákupu a dodávok akýchkoľvek výrobkov alebo zariadení potrebných na realizáciu humanitárnych operácií, vrátane stavby domov alebo prístreší pre obeť, nákladov spojených s externými zamestnancami, či už spomedzi vysťahovalcov alebo miestnych obyvateľov, ktorí sú pri týchto operáciách zamestnaní, skladovania, medzinárodnej alebo národnej prepravy, logistiky a distribúcie pomoci, ako aj akejkoľvek inej činnosti zameranej na podporu alebo zabezpečenie voľného vstupu pomoci do krajiny prijímajúcej pomoc.

Pomoc môže byť použitá aj na financovanie akýchkoľvek iných nákladov priamo spojených s realizáciou humanitárnych operácií.

Článok 4

Takáto pomoc spoločenstva uvedená v článku 1 a 2 môže byť použitá aj na financovanie:

- prípravných a realizačných štúdií týkajúcich sa humanitárnych operácií a na posúdenie humanitárnych projektov a plánov,
- operácií monitorujúcich humanitárne projekty a plány,
- vzdelávacích schém malého rozsahu a všeobecných štúdií v oblasti humanitárnych operácií, ktoré sa majú postupne napláňovať tam, kde je financovanie rozplánované na obdobie niekoľkých rokov,
- nákladov na zdôraznenie komunitárnej povahy tejto pomoci,
- kampaní zameraných na informovanosť verejnosti s cieľom zvýšiť znalosti a chápanie humanitárnych vecí, a to najmä v Európe a v tretích krajinách, kde spoločenstvo financuje veľké humanitárne operácie,
- opatrení na posilnenie koordinácie spoločenstva s členskými štátmi, inými donorskými krajinami, medzinárodnými humanitárnymi organizáciami a inštitúciami, mimovládnyimi organizáciami a organizáciami, ktoré ich zastupujú,
- technickej pomoci potrebnej na realizáciu humanitárnych projektov, vrátane výmeny technického know-how a skúseností medzi európskymi humanitárnymi organizáciami a agentúrami alebo podobnými inštitúciami a inštitúciami v tretích krajinách,
- humanitárnych operácií zameraných na odstraňovanie mín, vrátane kampaní zameraných na zvýšenie povedomia o protipechotných mínach medzi miestnym obyvateľstvom.

Článok 5

Financovanie poskytované spoločenstvom podľa tohto nariadenia bude mať formu grantov.

Operácie na základe tohto nariadenia budú oslobodené od daní, poplatkov a ciel.

KAPITOLA II

POSTUPY TÝKAJÚCE SA REALIZÁCIE HUMANITÁRNEJ POMOCI

Článok 6

Operácie financované spoločenstvom s cieľom poskytnúť humanitárnu pomoc možno uskutočniť buď na žiadosť medzinárodných alebo mimovládnych agentúr a organizácií z členských štátov, alebo na žiadosť tretej krajiny prijímajúcej pomoc, alebo z iniciatívy Komisie.

Článok 7

1. Mimovládne organizácie, ktoré môžu byť príjemcami financovania spoločenstva s cieľom uskutočniť operácie podľa tohto nariadenia, musia spĺňať tieto kritériá:

- a) musia byť neziskovými samostatnými organizáciami v členskom štáte spoločenstva založenými podľa zákonov platných v príslušnom členskom štáte,
  - b) musia mať hlavné sídlo v členskom štáte spoločenstva alebo v tretej krajine, ktorá prijíma pomoc spoločenstva. Toto hlavné sídlo musí byť miestom účinného rozhodovania pre všetky operácie financované podľa tohto nariadenia. Vo výnimočnom prípade môže byť hlavné sídlo v tretej donorskej krajine.
2. Pri rozhodovaní o tom, či je mimovládna organizácia vhodná ako príjemca financovania spoločenstva, treba brať do úvahy tieto skutočnosti:
- a) jej správckové a schopnosti v oblasti finančného manažmentu,
  - b) jej technické a logistické kapacity súvisiace s plánovanou operáciou,
  - c) jej skúsenosti v oblasti humanitárnej pomoci,
  - d) výsledky predošlých operácií uskutočnených príslušnou organizáciou, a to najmä operácií, ktoré financovalo spoločenstvo,
  - e) jej pripravenosť stať sa v prípade potreby súčasťou systému vytvoreného pre humanitárne operácie,
  - f) jej schopnosť a pripravenosť pracovať s humanitárnymi agentúrami a základnými spoločenstvami v príslušných tretích krajinách,
  - g) jej nestrannosť pri realizácii humanitárnej pomoci,
  - h) v prípade potreby jej predchádzajúce skúsenosti v tretej krajine, ktorá je zainteresovaná v príslušnej operácii humanitárnej pomoci.

Článok 8

Spoločenstvo môže financovať aj humanitárne operácie, ktoré organizujú medzinárodné agentúry a organizácie.

Článok 9

Ak je to nutné, môže spoločenstvo financovať aj humanitárne operácie organizované Komisiou alebo špeciálnymi agentúrami členského štátu.

Článok 10

1. S cieľom zabezpečiť a zvýšiť účinnosť a súdržnosť komunitárnych a národných systémov humanitárnej pomoci môže Komisia podniknúť akékoľvek opatrenia potrebné na podporu úzkej koordinácie vlastných aktivít a aktivít členských štátov, a to tak na úrovni rozhodovania ako aj priamo na mieste. Z týchto dôvodov budú členské štáty a Komisia prevádzkovať systém výmeny informácií.

2. Komisia zabezpečí, aby boli humanitné operácie, ktoré financuje spoločenstvo, koordinované s operáciami medzinárodných organizácií a orgánov, a to najmä tých, ktoré sú súčasťou systému Spojených národov.

3. Komisia sa bude snažiť rozvíjať spoluprácu a kooperáciu v oblasti humanitárnej pomoci medzi spoločenstvom a donormi z tretích krajín.

Článok 11

1. Komisia stanoví podmienky pridelovania, získavania a realizovania pomoci na základe tohto nariadenia.

2. Kým krajina prijímajúca pomoc nesplní tieto podmienky, pomoc nebude poskytovaná.

Článok 12

Všetky kontrakty uzavreté podľa tohto nariadenia zabezpečia predovšetkým to, aby Komisia a Dvor audítorov mohli vykonávať kontroly priamo na mieste a v hlavnom sídle humanitárnych partnerov podľa zvyčajných postupov stanovených Komisiou na základe platných pravidiel a predovšetkým tých finančných nariadení, ktoré sú použiteľné v prípade všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev.

KAPITOLA III

POSTUPY TÝKAJÚCE SA REALIZÁCIE HUMANITÁRNYCH OPERÁCIÍ

Článok 13

Komisia rozhodne o núdzovej akcii v rámci sumy, ktorá neprekročí 10 miliónov ECU.

Operácie, ktoré sa považujú za také, že si vyžadujú núdzovú akciu:

- operácie spĺňajúce bezprostredné a nepredvídateľné humanitárne podmienky zapríčinené náhlymi prírodnými katastrofami alebo katastrofami, ktoré zapríčinil človek, ako napríklad záplavy, zemetrasenia a vypuknutie bojových konfliktov alebo porovnateľné situácie,
- operácie obmedzené na trvanie nepredvídateľných núdzových reakcií: príslušné finančné prostriedky pokrývajú reakciu na humanitárne potreby uvedené v prvej odrážke počas obdobia nie dlhšieho ako šesť mesiacov stanoveného v rozhodnutí o financovaní.

V prípade, že operácie spĺňajú tieto podmienky a presahujú čiastku 2 milióny ECU:

- Komisia prijme rozhodnutie,
- bude písomne informovať členské štáty v lehote štyridsaťosem hodín,
- bude sa za svoje rozhodnutie zodpovedať na ďalšej schôdzi výboru, pričom osobitne zdôvodní použitie núdzových postupov.

Rozhodnutia pokračovať v operáciách, prijaté formou núdzového postupu, musí Komisia schváliť v súlade s postupmi stanovenými článkom 17 ods. 3 v lehote stanovenej v druhej odrážke článku 15 ods. 2.

Článok 14

Komisia bude hodnotiť, rozhodovať a spravovať, sledovať a posudzovať operácie podľa tohto rozhodnutia v súlade s rozpočtovými a inými platnými postupmi, najmä s tými, ktoré stanovuje finančné nariadenie použiteľné v prípade všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev.

Článok 15

1. Komisia, konajúc v súlade s postupmi, ktoré stanovuje článok 17 ods. 2:

- rozhodne o financovaní ochranných operácií humanitárnej pomoci uvedených v článku 2 ods. c spoločenstvom,
- prijme vykonávacie nariadenia k tomuto nariadeniu,
- rozhodne o priamej akcii Komisie alebo o finančnej akcii špecializovaných agentúr členských štátov.

2. Komisia, konajúc v súlade s postupmi, ktoré stanovuje článok 17 ods. 3:

- schváli celkové plány, ktoré majú za cieľ poskytnúť koherentný rámec pre akcie v príslušnej krajine alebo regióne, kde rozsah a zložitosť humanitárnej krízy dosahuje také rozmery, že táto kríza bude pravdepodobne pokračovať. V tomto kontexte Komisia a členské štáty preskúmajú priority, ktoré treba stanoviť pri realizácii týchto celkových plánov,
- rozhodne o projektoch, ktorých hodnota prekračuje 2 milióny ECU, bez toho, aby bol dotknutý článok 13,

Článok 16

1. Výbor uvedený v článku 17 raz ročne prerokuje všeobecné zásady prezentované zástupcom Komisie pre humanitárne operácie naplánované na rok dopredu a preskúma celú problematiku koordinácie komunitárnej a národnej humanitárnej pomoci ako aj všetky špecifické otázky týkajúce sa pomoci spoločenstva v príslušnej oblasti.

2. Komisia predloží výboru uvedenému v článku 17 aj informácie o zmenách nástrojov pre správu humanitárnej pomoci, a to vrátane rámcových partnerských dohôd.

3. Výbor uvedený v článku 17 bude oboznámený so zámermi Komisie týkajúcimi sa posúdenia humanitárnych operácií a podľa možnosti aj s časovým harmonogramom jej práce.

Článok 17

1. Komisii pomáha výbor zložený zo zástupcov členských štátov, ktorému predsedá zástupca Komisie.

2. V prípade, keď treba postupovať v súlade s postupom uvedeným v tomto odseku, predloží zástupca Komisie výboru návrh opatrení, ktoré je potrebné realizovať. Výbor predloží svoje stanovisko k návrhu v lehote, ktorú môže stanoviť predseda podľa naliehavosti veci. V prípade rozhodnutí, ktoré má Rada prijať na návrh Komisie, vyjadrí svoje stanovisko väčšinou stanovenou v článku 148 ods. 2 Zmluvy. Hlasy zástupcov členských štátov v rámci výboru sú upravené spôsobom uvedeným v danom článku. Predseda nehlasuje.

Komisia prijme zamýšľané opatrenia, ak sú v súlade so stanoviskom výboru.

Ak plánované opatrenia nie sú v súlade so stanoviskom výboru alebo ak stanovisko chýba, Komisia okamžite predloží Rade návrh týkajúci sa opatrení, ktoré je potrebné prijať. Rada koná na základe rozhodnutia kvalifikovanej väčšiny.

Ak Rada nerozhodne v lehote jedného mesiaca odo dňa, keď jej bol návrh postúpený, navrhované opatrenia prijme Komisia.

3. V prípade, keď postupy uvedené v tomto odseku treba sledovať, predloží zástupca Komisie Komisii návrh opatrení, ktoré treba realizovať. Výbor predloží svoje stanovisko k návrhu do termínu, ktorý môže predseda stanoviť podľa naliehavosti veci. V prípade rozhodnutí, ktoré má Rada prijať na návrh Komisie, vyjadrí svoje stanovisko väčšinou stanovenou v článku 148 ods. 2 Zmluvy. Hlasy zástupcov členských štátov sú v rámci výboru vážené spôsobom uvedeným v danom článku. Predseda nehlasuje.

Komisia prijme opatrenia, ktoré sú platné okamžite. Ak však tieto opatrenia nie sú v súlade so stanoviskom výboru, Komisia ich okamžite oznámi Rade. V takom prípade môže Komisia odložiť realizáciu opatrení, o ktorých rozhodla, a to o jeden mesiac od takéhoto oznámenia.

V lehote uvedenej v predchádzajúcom odseku môže Rada, ktorá rozhoduje kvalifikovanou väčšinou, prijať odlišné rozhodnutie.

Článok 18

1. S cieľom zistiť, či operácie humanitárnej pomoci financované Komisiou splnili svoj zámer, bude Komisia tieto operácie v pravidelných intervaloch posudzovať a stanoví zásady na zvýšenie efektívnosti nasledujúcich operácií. Komisia predloží výboru zhrnutie, v ktorom uvedie aj štatút zamestnaných odborníkov, stav posudzovania realizovaných úloh, ktoré môže výbor v prípade potreby preskúmať. Posudkové správy budú na požiadanie k dispozícii členským štátom.

2. Na požiadanie členských štátov a za ich prítomnosti môže Komisia posúdiť aj výsledky komunitárnych operácií a plánov humanitárnej pomoci.

Článok 19

Na záver každého finančného roka Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu spolu so zhrnutím týkajúcim sa operácií, ktoré boli v priebehu príslušného roka financované.

Zhrnutie bude obsahovať informácie týkajúce sa agentúr, prostredníctvom ktorých boli humanitárne operácie realizované.

V správe bude uvedený aj prehľad všetkých externých posudkov týkajúcich sa úloh, ktoré mohli byť realizované v rámci zvláštnych operácií.

Najneskôr v lehote jedného mesiaca od svojho rozhodnutia a bez toho, aby bol dotknutý článok 13 tohto nariadenia, Komisia oboznámi členské štáty s operáciami, ktoré schválila, pričom uvedie výšku schválenej sumy, povahu operácie, skupinu, ktorá pomoc získala, ako aj zúčastnených partnerov.

Článok 20

Tri roky po nadobudnutí platnosti tohto nariadenia Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade celkové vyhodnotenie operácií, ktoré spoločenstvo financovalo na základe tohto nariadenia, a to spolu s návrhmi budúcich zmien nariadenia, a v prípade potreby predloží aj návrhy jeho zmien a doplnkov.

Článok 21

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev.

Toto nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Luxemburgu 20. júna 1996

Za Radu

Predseda

P. BERSANI
